

Inför beslut om gastrostomisond

Patientinformation

Vad är en gastrostomisond och varför får man det?

En gastrostomisond är en öppning mellan magsäcken och huden. Det finns olika typer av gastrostomisonder. Vilken som passar bäst för dig bestämmer du tillsammans med din läkare. En gastrostomisond kan också kallas PEG eller gastroknapp. En del gastrostomisonder behöver bytas efter ett tag, andra går att ha kvar så länge man behöver den.

En gastrostomisond är ett bra sätt att få i sig mat och dryck om man inte klarar av att äta via munnen. En del som får gastrostomi kan inte äta alls via munnen och andra kan äta men orkar inte få i sig så mycket som de behöver. En gastrostomisond är enkel att sköta om i hemmet och man kan ha den kvar så länge man behöver den. En del får mat genom gastrostomisond under hela sitt liv.

Hur går det till när man får gastrostomisonden?

Du får oftast komma till sjukhuset dagen innan du ska få gastrostomisonden. Det är ett kortare ingrepp och du blir sövd under tiden.

Gastrostomisonden sätts in vid en gastroskopiundersökning (en slang med kamera förs ner via munnen i magsäcken). Sedan görs ett litet snitt i magen. Genom snittet förs slangen ut från magsäcken. Det är vanligt att slangen hålls på plats av en liten gummikudde på insidan av magsäcken och en stopplatta närmast huden på utsidan. Om du har opererat dig i magen tidigare kan du behöva göra en lite större operation. Kirurgen bestämmer vad som blir bäst sätt att göra det på för dig.

Kan man ta bort gastrostomisonden om man inte behöver den längre?

Ja, det kan man. Det är ett enkelt ingrepp som görs av sjuksköterska eller läkare på kirurgmottagningen. Hålet läker sedan snabbt igen.

Vad kommer jag få för mat i gastrostomisonden?

I gastrostomisonden får du sondnäring, den innehåller all energi och alla näringsämnen du behöver. Dietisten räknar ut vilken sondnäring som passar bäst för dig och hur mycket du behöver ta varje dag. Du kan också spruta in annat flytande i sonden, till exempel kaffe.

Kan jag fortsätta äta via munnen fast man har en gastrostomi?

Att du får en gastrostomisond påverkar inte din möjlighet att äta via munnen. Om du rekommenderas att avstå från att äta via munnen så beror det på att det finns risker, till exempel för felsväljning men det är inte på grund av gastrostomisonden. Många som har gastrostomisond äter eller dricker det man kan och kompletterar med resten i gastrostomisonden.

Hur får jag sondmat och vad kostar det?

Dietisten skriver ut sondnäring till dig på recept. Du betalar en avgift baserat på hur mycket sondnäring du behöver och hur mycket vanlig mat du kan äta. Du som får all din mat via gastrostomisond betalar 1500 kronor per månad.

Behöver jag några tillbehör för att ta sondnäringen?

Du kan få sondnäringen genom att använda en pump, genom en slang med hjälp av gravitation och som sprutmatning. Dietisten ger dig information om de olika sätten så du kan välja det som passar dig bäst.

Hur får jag lära mig att hantera sondnäringen?

Du ligger inne på en vårdavdelning dagarna efter att du fått gastrostomisonden. Personalen på avdelningen lär dig, anhöriga, assistenter eller vid behov kommunens personal att ge dig sondnäringen. Om du behöver hjälp med att ta sondnäringen så planerar man för det innan du lämnar sjukhuset.

Vad gör jag om det blir något fel på gastrostomisonden?

Om gastrostomisonden åker ut ska du föra in en bit av slangen i hålet och åka till akutmottagningen. Du är alltid välkommen att ringa dietisternas sondnäringrådgivning vid frågor eller problem med gastrostomisonden. Du kan också få hjälp av kirurgmottagningens sjuksköterskor eller sjuksköterska i kommunens hemsjukvård om du har en sådan.

Vart kan jag vända mig om jag har frågor?

Du är välkommen att ringa dietisterna på regionens rådgivningstelefon för sondnäring. Telefonnummer 019 602 35 05

Har du frågor kring själva ingreppet kan du ringa sjuksköterskorna på kirurgmottagningen. Du bokar telefontid på 019-602 45 70